

Дунёда жонсозлар сероб, жониор-лар кўнгли, мўлодир, аммо факат ёғиз инсонагина ақл наисбет этган. Аникроғи, Тангр одамларининг ана шундай чохий незъмат билан сийлаган. Дунёдаги тирикадардан факат якка-ю ягона одамотигина ақлларид. Шунинг учун ўз дарвонинг улулари аклини, ақлаларини шарафлашган, уни осмонга кутарганлар.

"Одам — деганди, — донолардан бири, факат ақли туфайлигин одамидир" деса, бошкани "Ақл — табиғат берган энг буюн ином" деб муносаби баҳосини берганлар. Халқ нақлида ҳам ақл узининг ўрнига эга. "Ақли теран — қандай ейди, ақли калта пандай ейди", "Ақлинг пеш — ишинг беш", "Ақли бахт топар, баҳт билан таҳт топар" каби пурхимат неъматлар ақлнинг бўй-бастини қўрисати турибди. Ақл хакидаги хикматлар тарих символаридан ўтиб, тобланниб, сайдаланиб инсоннинг беназир хизмат килиб келалти. Донолар бисито, халқ нақли инсоннинг маънавий дунёсининг хазина-ларидандир. Маънавий хазина йиллар, асрлар мобайнида мисклаб йилганинг одамзотиниң энг катта бойлигидир. Ана шу бойлигинг ажралмас бўлуги "Авесто"дир. "Авесто"дан биз авлодлари қанчалик фарҳансас оз, чунки баъсаҳо, ноёб манба юртимизнинг мевашибидир.

"Авесто"да ақл маромига этиб кўйланган, кўйил колларни даражада маджтилган. Олий илоҳ — Ахура-Мазда (Донишмандлик. Худоси) ўзномини иззор килиётбидир бир жойда "Ақл эрзуман" деса, бошка жойда "Ақлидирман" деб тарьифлайди. Биз аввалига ажабланиб, "Ақл" билан "Ақлидирман" бир эмас-микан, деган ўйга борандик, аммо син-чиклаб, обдон, диккат билан ётибор берсангиз фарқи аниқ бўйли қолади. Мана шу мисолимизнинг ўзиб "Авесто" ижодкорларини нюхядта ўтири дидлариги, ўта зийраклигидан далолатидир.

"Авесто" илоҳий китоб бўлганинги сабаби "акл"га муносабатда ҳам шу рух сингидирилган. Олий Илоҳининг "Салим Ақлига" саждалар килиди, тавоф этди.

Ахура-Мазданинг қулокларига ибодат қўлгаймиз, зероки улар эшигтрай раббоний калималарни. Ахура-Мазданинг Салим Ақлига ибодат қўлгаймиз, зеро бу ақл эслайди раббоний калималарни.

Оlam эгасини ақлларининг ақлиси этиб тасвирлангатганинг ўзи таҳсилнага лойиқдир. Бу калималар, тангрининг яна бир сифатига ҳамди сано-дир. Яраттанинният яраттанини билши ҳам хикматдир, уни англаш сабобид. Ба-рада ҳам "Авесто"да ибрати хикматлар сероб, киши ақлини оладиган томонла-ри мўл-кўл.

"Кимки," — дейилган "Авесто"да, —

бўлмаслигини билганлар — ҳақиқи у дунёни дегувчилардир. Уларда виждан — тоза, дил — пок, баркамол ва комил-дирлар. Илоҳни билиш, унга тоғат қўлувчи-ларда яна қанчалаб сифатлар борки, барини санаш амри маҳол. "Авесто"да ҳар нарсага кодир Илоҳининг сифатлари кенг берилган. Мана, яна бир жиҳатига эътибор беринг.

**Банда ўйқур мулка оламда
Ким иборки устунош унинг
Ёруғ идора соҳиби ўшал
Илоҳ Митрадан.
Банда ўйқур мулка оламда
Ким ҳар иккни қулоги билан**

кур парчада ҳам Олий Илоҳининг ақлу до-нишигидан ҳикоя қиласди, унинг яна бир кирраси мадж этилияти. Жаҳонда тенг-сизлика барҳам берилди, тинчлик химоя-чиси бўлиб тараннум этилияти. Ҳа, у адолатни тирилтирувчи, нозу неъматни кўпайтирувчи. Парранда-дарранда, жонлию жонсизларининг ҳамма-хаммаси-нинг бунёдкори, яратувчиси, химоячи-сидир. Айни вақтда "бадбийлар омон-лик томмагай", "дили нопоку тили бадг-ййлар" жазосини топгай. Ҳа, эзгулик "Авесто"да палак ёзган, яхшиликлар ургуни согчан. Инсон ақли тафаккури-нинг меваси бўлиши — ноёб дурдан-дурнинг мавзуи ҳам сатридан маъно томади, маз-мун оқади. Бебаҳо маънавий хазинанинг дуру жавохирларига маълий бўлиб, ўзим-да ўйк, замак-шавакъ тублиб, бутун жис-мим жимирлаб, ажаб хушшолик кайфи-тияда бўлганимда, Юртбошимизнинг мазкур калималар майдек ёди, узукка куздек яршиди.

"Тарихи қарийб уч минг йилга борадиган, — дедилар Йўлбошимиз Ислом Каримов, — буюк фан ва маданият ўлка-си бўлган жаҳон цивилизациясига бе-бахо хисса қўшган узотлар ватани "Авесто"дан ўлмас асар яратилган та-баррук тупрок — Хоразм замини бутун дунёга маълум ва машҳур.

Истикол турфайи ватанига қайтан "Авесто"да берилган муносаби баҳо, биз ижодкорларга куч-кудрат, қанот бағиши-лари. Тарихимизнинг чигат тугунларини донишмандарчада ҳал қилиб берган давлатимиз бошлигини узок-узок йиллар соябон бўлиб юришилганинг Тангридан сраб қоламиш. Мустақил мамлакатимизнинг ранваки, халқимизнинг баҳт-саидати учун ул этипи доимо омон бўлсин. Юртимиз отасининг барча соҳадаги фа-олияти биз қаламашларга ибрат, илхом манбаидир. "Авесто"нинг тирилти-рилганинг ўзи минг олам савоб-дир. Ақл дурданаси замонида ҳисобланмish "Авесто" авлодларига беназир хизмат ки-ла-веради, унинг шаффодек сўнmas чаш-масидан оби хаёт оқавадари.

**Мусокул УСМОНОВ,
профессор.**

“АВЕСТО” АҚЛ ҲАҚИДА

Мозий

Ёруғ жаҳонда ақлли бўлса, дониш-мандлик салтанати бўлган у дунёда абадий қолади.

Такводорлар учун охиратининг обод бўлиши айни муддаидир. Тангрини де-гандар факат у дунёни дейди. Улар Илоҳн, у дунёни ҳамма нарсадан устун кўйи-шади. Бунинг устига бу дунёнинг "до-нишмандлик салтанати" деб мадж этилишида олам-олам маъно бор. Бекорга донон ҳалқимиз бу дунёни "беш кунлик" демайдилар, "мехмонмиз" деб бот-бот кайд этмайдилар, буларнинг тагида сир-асор мул, хикмат ҳам сероб. У дунёни дегувчилар охиратини ўйлади, гуноҳ қилишдан ҳазар қиласди. Инсоф, диёнат, иймон, ётиқод улар ҳаётининг мазмунидир. Донишмандардан бирни "Худо-дан кўрккандан кўрманинг" мар-жондек тизилар экан, уларнинг ичиди, ақллилиги ҳақидаги ажрабли туради.

— Эй, оламни яратган! Зот! Эй, ҳақиқат! — дейилган "Авесто"да, — жа-хонда тенгсизлик, сен давлату им-мият (тинчлик) ҳомияси, сен түфай-ли адолат тирилди, нозу неъмат кўпайди, одаму паррандалар сони ощи... Кимда-ким ёмонликни ёд эти-гай, хирод топмагай-ю камолга ёт-магай. Сен бор эксанан, замона бад-бинларни омонлик топмагай. Сен маг-рур туриб, дили нопоку тили бадгўй-лардан куролингни аямайсан". Маз-

**Мин ақли, ўтиқр қулоқи
Митрадан-да ортиқ тинглайдир,
Баттоловларни барис кўрадир,
Қўйрат бирлан кўтариладир.
Учадир у, ҳокими мутлақ,
Узоқларни кўтар кўз билан
Кузатадир жумлаш жонси.**

Ҳа, Илоҳининг жумлаш жонни кузатishi бор ҳақиқат, бу билан у барча мавжу-дотни химоя қиласди, асрайди. "Авесто"да Илоҳнинг жуда кўп сифатлари мар-жондек тизилар экан, уларнинг тагида сир-асор мул, хикмат ҳам сероб. У дунёни дегувчилар охиратини ўйлади, гуноҳ қилишдан ҳазар қиласди. Инсоф, диёнат, иймон, ётиқод улар ҳаётининг мазмунидир. Донишмандардан бирни "Худо-дан кўрккандан кўрманинг" мар-жондек тизилар экан, уларнинг ичиди, ақллилиги ҳақидаги ажрабли туради.

СУРАТЛАРДА: (чапда) музей раҳбари Ҳолид Рожкова ўқувчиларни музейдаги бадиий ҳунармандчилик санъати намуналари билан танишироқда; ўқувчилар музейга кўйилган қўлинилчиларни иаму-напири и кўздан кечиришмокда (ўнга). Тоҳир Нигматулин олган суратлар.

Шаҳримиздаги 178-мактабда "Маъ-навият ва маърифат" хонаси мавжуд бўлиб, унда ўқувчи-ларнинг ўз кўллари билан яратган бадиий ҳунармандчилик санъати намуналари кўйилган музей таш-килиниг.

СУРАТЛАРДА: (чапда) музей раҳбари Ҳолид Рожкова ўқувчиларни музейдаги бадиий ҳунармандчилик санъати намуналари билан танишироқда; ўқувчилар музейга кўйилган қўлинилчиларни иаму-напири и кўздан кечиришмокда (ўнга). Тоҳир Нигматулин олган суратлар.

Шаҳримиздаги 178-мактабда "Маъ-навият ва маърифат" хонаси мавжуд бўлиб, унда ўқувчи-ларнинг ўз кўллари билан яратган бадиий ҳунармандчилик санъати намуналари кўйилган музей таш-килиниг.

СУРАТЛАРДА: (чапда) музей раҳбари Ҳолид Рожкова ўқувчиларни музейдаги бадиий ҳунармандчилик санъати намуналари билан танишироқда; ўқувчилар музейга кўйилган қўлинилчиларни иаму-напири и кўздан кечиришмокда (ўнга). Тоҳир Нигматулин олган суратлар.

Шаҳримиздаги 178-мактабда "Маъ-навият ва маърифат" хонаси мавжуд бўлиб, унда ўқувчи-ларнинг ўз кўллари билан яратган бадиий ҳунармандчилик санъати намуналари кўйилган музей таш-килиниг.

СУРАТЛАРДА: (чапда) музей раҳбари Ҳолид Рожкова ўқувчиларни музейдаги бадиий ҳунармандчилик санъати намуналари билан танишироқда; ўқувчилар музейга кўйилган қўлинилчиларни иаму-напири и кўздан кечиришмокда (ўнга). Тоҳир Нигматулин олган суратлар.

Шаҳримиздаги 178-мактабда "Маъ-навият ва маърифат" хонаси мавжуд бўлиб, унда ўқувчи-ларнинг ўз кўллари билан яратган бадиий ҳунармандчилик санъати намуналари кўйилган музей таш-килиниг.

СУРАТЛАРДА: (чапда) музей раҳбари Ҳолид Рожкова ўқувчиларни музейдаги бадиий ҳунармандчилик санъати намуналари билан танишироқда; ўқувчилар музейга кўйилган қўлинилчиларни иаму-напири и кўздан кечиришмокда (ўнга). Тоҳир Нигматулин олган суратлар.

Шаҳримиздаги 178-мактабда "Маъ-навият ва маърифат" хонаси мавжуд бўлиб, унда ўқувчи-ларнинг ўз кўллари билан яратган бадиий ҳунармандчилик санъати намуналари кўйилган музей таш-килиниг.

СУРАТЛАРДА: (чапда) музей раҳбари Ҳолид Рожкова ўқувчиларни музейдаги бадиий ҳунармандчилик санъати намуналари билан танишироқда; ўқувчилар музейга кўйилган қўлинилчиларни иаму-напири и кўздан кечиришмокда (ўнга). Тоҳир Нигматулин олган суратлар.

Шаҳримиздаги 178-мактабда "Маъ-навият ва маърифат" хонаси мавжуд бўлиб, унда ўқувчи-ларнинг ўз кўллари билан яратган бадиий ҳунармандчилик санъати намуналари кўйилган музей таш-килиниг.

СУРАТЛАРДА: (чапда) музей раҳбари Ҳолид Рожкова ўқувчиларни музейдаги бадиий ҳунармандчилик санъати намуналари билан танишироқда; ўқувчилар музейга кўйилган қўлинилчиларни иаму-напири и кўздан кечиришмокда (ўнга). Тоҳир Нигматулин олган суратлар.

Шаҳримиздаги 178-мактабда "Маъ-навият ва маърифат" хонаси мавжуд бўлиб, унда ўқувчи-ларнинг ўз кўллари билан яратган бадиий ҳунармандчилик санъати намуналари кўйилган музей таш-килиниг.

СУРАТЛАРДА: (чапда) музей раҳбари Ҳолид Рожкова ўқувчиларни музейдаги бадиий ҳунармандчилик санъати намуналари билан танишироқда; ўқувчилар музейга кўйилган қўлинилчиларни иаму-напири и кўздан кечиришмокда (ўнга). Тоҳир Нигматулин олган суратлар.

Шаҳримиздаги 178-мактабда "Маъ-навият ва маърифат" хонаси мавжуд бўлиб, унда ўқувчи-ларнинг ўз кўллари билан яратган бадиий ҳунармандчилик санъати намуналари кўйилган музей таш-килиниг.

СУРАТЛАРДА: (чапда) музей раҳбари Ҳолид Рожкова ўқувчиларни музейдаги бадиий ҳунармандчилик санъати намуналари билан танишироқда; ўқувчилар музейга кўйилган қўлинилчиларни иаму-напири и кўздан кечиришмокда (ўнга). Тоҳир Нигматулин олган суратлар.

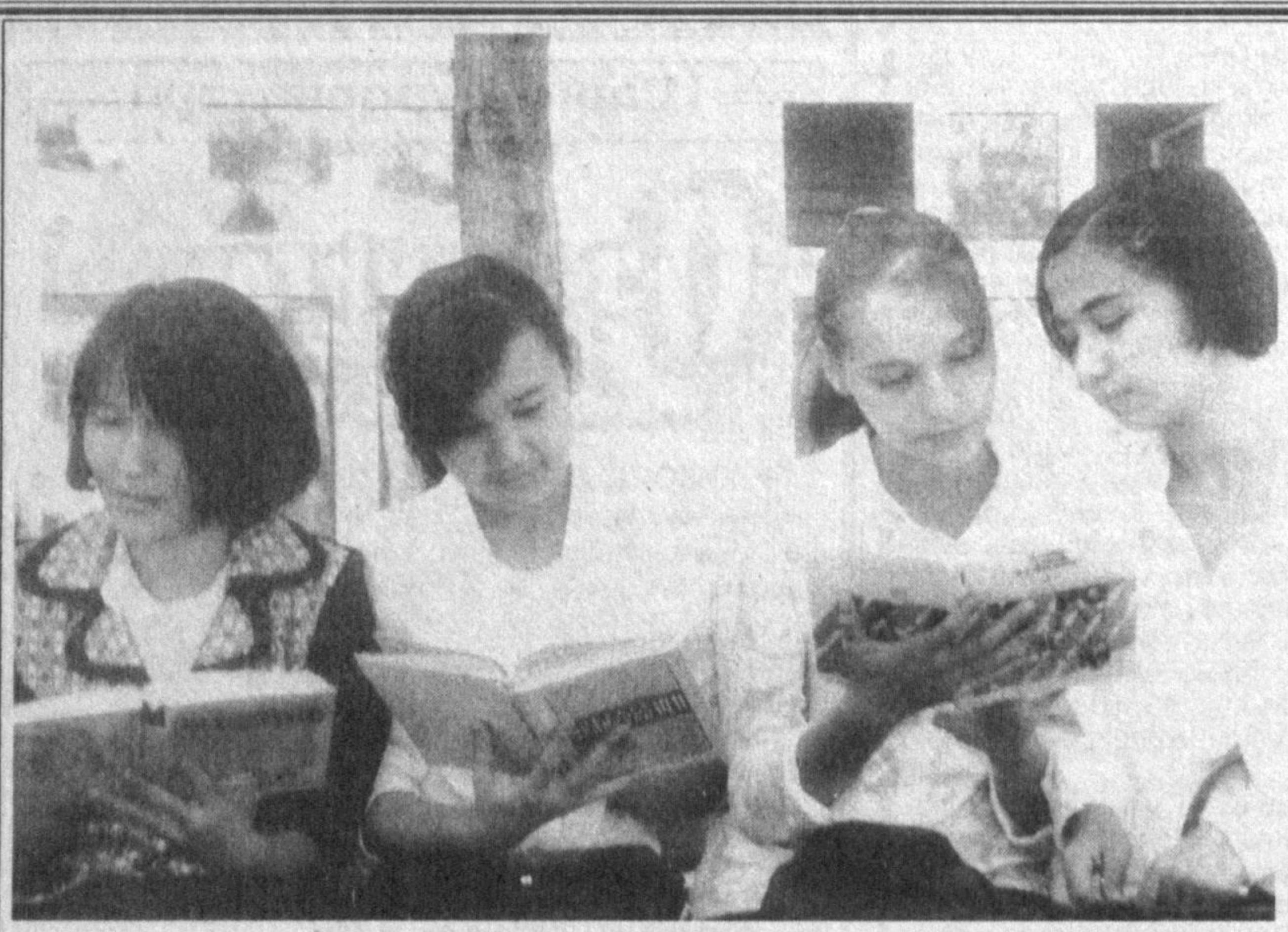
Шаҳримиздаги 178-мактабда "Маъ-навият ва маърифат" хонаси мавжуд бўлиб, унда ўқувчи-ларнинг ўз кўллари билан яратган бадиий ҳунармандчилик санъати намуналари кўйилган музей таш-килиниг.

СУРАТЛАРДА: (чапда) музей раҳбари Ҳолид Рожкова ўқувчиларни музейдаги бадиий ҳунармандчилик санъати намуналари билан танишироқда; ўқувчилар музейга кўйилган қўлинилчиларни иаму-напири и кўздан кечиришмокда (ўнга). Тоҳир Нигматулин олган суратлар.

Шаҳримиздаги 178-мактабда "Маъ-навият ва маърифат" хонаси мавжуд бўлиб, унда ўқувчи-ларнинг ўз кўллари билан яратган бадиий ҳунармандчилик санъати намуналари кўйилган музей таш-килиниг.

СУРАТЛАРДА: (чапда) музей раҳбари Ҳолид Рожкова ўқувчиларни музейдаги бадиий ҳунармандчилик санъати намуналари билан танишироқда; ўқувчилар музейга кўйилган қўлинилчиларни иаму-напири и кўздан кечиришмокда (ўнга). Тоҳир Нигматулин олган суратлар.

Шаҳримиздаги 178-мактабда "Маъ-н

Маънавият

КИТОБДАН ЯХШИ ЁР БЎЛМАС

Ўқиши — бу энг яхши таълим, дейдилар. Буюк алломаларинг фикрига эрганиши эса, энг мароқчи илм. Мана шу эзгу ишларни амалга оширишида ёзимизнинг катта-кичик кутубхоналарининг мунособи ҳиссаси бор. Иносигият тарихи, турмуш тарзи дарҳакати, бу китобларда батабаси акс этади: не-не қабилалар, кўхна давлатлар, етук шахслар тарих саҳнасида унтулиши мумкин, аммо китоблар хамиша тирик.

Диёримизда ўзбек-қизларига кутубхона хизматини намуналари йўлга кўйган ўзбекистон Республикаси Маданият вазирлигига қарашли. Давлат болалар кутубхонаси ёхуда бир соҳа тутхамомизидан. Булгун кундан фарзандларни сеҳри олам — китобни таънишириш, унинг ҳётдаги ўрни ва мутолаши саҳида, китоблардан тўғри фойдаланишини каби саволларга мазкур кутубхонанинг маънавияти ва маърифат ишлари бўйича директор ўринбосари Миросоат Исҳоков қўйидаги ларни гапириб берди:

— Угрил-қизларимиз бизнинг келажакларига — умид чечаклари бўлса, китоблар инсоннинг акл фарзандлари. Биз болалар ва усмириларни китобга мухаббатни зиёда этиши мақсадиди. Республика миёсида «Ён китобхоналар» китобсеварлар кўрик-тансонни ташкил эттандик. 1999 йилда бу таанов янучандик. Таанолов катор вилоятларни изланган суратлари билан катнандилар. Япония ҳақидаги илк тасаввурларни намоиш этдилар. Биз келажакда вет эллар билан ҳам алоқалар боғлашни режалаштирганимиз. Жозорий йилдан ёзитиборан Буюк Британия, Жанубий Корея алихоналари билан боғланниб, ушбу давлатларнинг мубъодлар байрам кунларини ўтказишни мўлжаллаганимиз.

— Миросоат ака, айтингчи, биздан кўпроқ ким китоб ўқинага кизиқади...

Кизларни ёки ўғил болалар? Шу хадда дейдисиз?

— Кутубхонамизнинг иш фаолиятидан келиб чиқиб айтсан, кўпроқ кизлар китоб мутолағаси берилшиган. Кизларимиз бу бўрада ўғил болаларга нисбатан ҳар томонимда етакчилик килишади. Мен шу ўрнида бир нарсанги таънилдаб ўтишим керак. Биз чет элларда нашр килинган адабиётларни олини чекланган. Агар кутубхонамизда замонавий чет эл наршлари фонди бўлгандан эди, биз болалар ва усмирилар учун жуда яхши шарот рагтган булар эдик. Еш китобхонларни яна ҳам купроқ жалб қилинг булар эдик. Биз шу йўлда ҳамкорлик куловини хомийларни излапмиз.

Навбатдаги сухбатдошимиз кутубхона ўсмирилар бўйими ходимишаси Мудиҳон Рамимбекова бўладилар.

— Умидахон, «Сиз хозирги йигит-қизларимиз китобни ўқимай кўйиншид, дебеган фикрига қандай қарайсиз?

— Устоз Хомийнин бир шеврлари бор:

Жаҳонда китобдан яхши ёр бўлmas.

Дафур гамхонасига гамгусор бўлmas.

Еъзизик кунида ундан ҳар қачон,

Юз роҳат етар, лек бир от ўз.

Биз асосон ўқувчилар учун хизмат кўрсатамиз. Энди ўқисирлар, болалар китоб ўқишга кизимиз кўшиши, деган фикр-муҳозаузларга тўхтадиган бўлсан, биз очиги бу гапга кўшила олмаймиз. Чунки, бизнинг кутубхонанинг кулачларига болаларнинг қатниши жуда ҳам яхши. Олдинги йилларга нисбатан кўрсаткичларимиз ошган. Болалар бу ерга факат бирор китобни ёслик бериши келиш учун кизикмайдилар.

Биз ҳар турли оммавий тадбирлар ўтказамиз. Масалан, бизнинг ўқувчиларимизни хукуқуносликка кизиқлаши катта. Ҳар ойда бир маротаба давра субҳати ўтказиб турилади.

— Умидахон, айтингчи, болалар ҳозир кўпроқ кайси мавзударни ёқтиришиади? Еки кайси соҳаларда нашр этилган адабиётларни кўпроқ сўрашади?

— Бу давр талибанимни ёки ўқувчиларимиз шу соҳага астойдил кизиқиб боришиштими... Асосан ўқунг бўйича, дин ва бизнес, маркетинг, yet тилларiga таалуқлари адабиётларни кўпроқ сўраб келишади.

Болалар кутубхонасининг фаoliyati ҳакида сўз бораётган экан, албатта унинг доимий муштарийлари — китобсевар ёшлиларнинг бу маскаларни ҳақидағи фикрлари билан кизиқиди.

Муножот ЗОКИРОВА:

— Бу болалар кутубхонасига тез-тез келиб турман. Бу кутубхонадан илмий, бадий ва техникага оид китоблар олини мумкин. Бу ерда китобхонларга хизмат кўрсатишни яхши йўлга кўйилган. Ҳар бир китобни ўзи кидирган адабиётни топиб, билимини ошириб кетади.

Мен шу кунларда Сайд Аҳмадининг «Уғироманини, Абдулла Қодирининг «Утқа кунлар» романини ва Утқир Ҳошимовнинг «Иккичи орасиди» романини ташди.

Биз болалар ва усмирилар учун жуда яхши шарот рагтган булар эдик. Еш китобхонларни яна ҳам купроқ жалб қилинг булар эдик. Биз шу йўлда ҳамкорлик куловини хомийларни излапмиз.

Навбатдаги сухбатдошимиз кутубхона ўсмирилар бўйими ходимишаси Мудиҳон Рамимбекова бўладилар.

— Умидахон, «Сиз хозирги йигит-қизларимиз китобни ўқимай кўйиншид, дебеган фикрига қандай қарайсиз?

— Устоз Хомийнин бир шеврлари бор:

Жаҳонда китобдан яхши ёр бўлmas.

Насиба УЛУҒБОЕВА:

— Тошкент маданият касб-хунар коллежидаги ўқиши. Мен шу ўрнида бир нарсанги таънилдаб ўтишим керак. Биз чет элларда нашр килинган адабиётларни олини чекланган. Агар кутубхонамизда замонавий чет эл наршлари фонди бўлгандан эди, биз болалар ва усмирилар учун жуда яхши шарот рагтган булар эдик. Еш китобхонларни яна ҳам купроқ жалб қилинг булар эдик. Биз шу йўлда ҳамкорлик куловини хомийларни излапмиз.

Навбатдаги сухбатдошимиз кутубхона ўсмирилар бўйими ходимишаси Мудиҳон Рамимбекова бўладилар.

— Умидахон, «Сиз хозирги йигит-қизларимиз китобни ўқимай кўйиншид, дебеган фикрига қандай қарайсиз?

— Устоз Хомийнин бир шеврлари бор:

Жаҳонда китобдан яхши ёр бўлmas.

Нижол

БОЛАНИЧИГ ТИЛИ ШИРИН

— Қани, полон, айтингчи, учбон бирни айрискан неча қолади?

— Билмайман!

— Наризга опане кўлидаги учта олмадан биттасини сенса берса, ўзида нечта олма қолади?

— У қизганич, менга ўла саҳмасини бермайди.

Ота ўзига ҳафта кунларни ўтгатиб бўлгач сўради:

— Бугун пайшано, кечга қанчадан кўнди?

— Утган кунидан кейинига кун.

— Ўртоқжон, котогонгини бирпак ўзига ҳафта кунларни ўтгатиб бўлгач сўради:

— Хай, кечга қанчадан кўнди?

— Майли, берид турман.

Факат, бу ёни нима булади?

— Ойижон, дадам ётган тунноларни қанон ёймиз? — сўради беш ўши Наргиза.

Убайдулла АБДУЛЛАЕВ.

Тўрт ёши Даврон сўради:

— Дадажон, бор нима?

— Олма, нок, ўри...

— Тушунарни, бор деганин — камотт жанади...

Эшикниг чалингач тўрт ёши Иродда кўча эшик-

са чиқди.

Караса, дадасине ўтгатиб турибди.

— Ассалому алайкум.

— Ваалакум ассалом. Ши-

рин қизим, дадангиз ўйдами-

лар?

— Ҳа.

— Нима қилаштилар?

— Қўйинг соколини олав-

тилар.

Ота биринчи синфда ўқий-

диган ўзига ўзига ғиззасини ба-

жаршида ёрдам берга бошлади.

Эшикниг чалингач талингач тўрт ёши Иродда кўча эшик-

са чиқди.

Караса, дадасине ўтгатиб турибди.

— Ассалому алайкум.

— Ваалакум ассалом. Ши-

рин қизим, дадангиз ўйдами-

лар?

— Ҳа.

— Нима қилаштилар?

— Қўйинг соколини олав-

тилар.

Ота биринчи синфда ўқий-

диган ўзига ўзига ғиззасини ба-

жаршида ёрдам берга бошлади.

Ота биринчи синфда ўқий-

диган ўзига ўзига ғиззасини ба-

жаршида ёрдам берга бошлади.

Ота биринчи синфда ўқий-

диган ўзига ўзига ғиззасини ба-

жаршида ёрдам берга бошлади.

Ота биринчи синфда ўқий-

диган ўзига ўзига ғиззасини ба-

жаршида ёрдам берга бошлади.

Ота биринчи синфда ўқий-

диган ўзига ўзига ғиззасини ба-

жаршида ёрдам берга бошлади.

Ота биринчи синфда ўқий-

диган ўзига ўзига ғиззасини ба-

жаршида ёрдам берга бошлади.

Ота биринчи синфда ўқий-

диган ўзига ўзига ғиззасини ба-

жаршида ёрдам берга бошлади.

Ота биринчи синфда ўқий-